

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ

Rok II.

WARSZAWA, dnia 14 listopada 1936 r.

Nr 22.

T R E Ś Ć:

I. OCHRONA I INSPEKCJA PRACY.

	<i>Str.</i>
1. Obwieszczenie M. O. S. z dn. 16.X. 1936 r. w sprawie podania o nadanie umowie zbiorowej z dn. 28.VII. 1936 r., ustalającej warunki pracy i płacy w przemyśle gastronomiczno-hotelarskim, mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich przedsiębiorstw gastronomiczno-hotelarskich na obszarze górnośląskiej części woj. śląskiego. (Gazeta Urzędowa Województwa Śląskiego z dnia 10 listopada 1936 r. Nr 35, poz. 1)	620
2. Ogłoszenie M. Sprawiedl. z dn. 26.X. 1936 r. w sprawie dodatkowych list ławników i zastępców ławników Sądu Pracy w Białej i Sądu Okręgowego w Wadowicach. (Monitor Polski z dnia 3 listopada 1936 r. Nr 256, poz. 457).	623

II. ZATRUDNIENIE I MIGRACJA.

Rozporządzenie Rady Min. z dn. 7.XI. 1936 r. w sprawie zabezpieczenia na wypadek bezrobocia niektórych kategorii robotników zatrudnionych w przedsiębiorstwach i zakładach pracy państwowych i samorządowych. (Dz. U. R. P. z dnia 10 listopada 1936 r. Nr 86, poz. 602)	625
--	-----

III. UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE.

Zarządzenie M. O. S. z dn. 14.XI. 1936 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu o ulgach dla rolników z tytułu ich prywatno-prawnych zobowiązań wobec instytucji ubezpieczeń społecznych.	625
--	-----

V. ZDROWIE PUBLICZNE.

1. Rozporządzenie M. Spr. Wewn. z dn. 23.X. 1936 r. wydane w porozumieniu z M. Spr. Wojsk. i O. S. w sprawie wykonania ustawy z dn. 28.III. 1933 r. o grobach i cmentarzach wojskowych. (Dz. U. R. P. z dnia 7 listopada 1936 r. Nr 85, poz. 595).	627
2. Pismo okólne M. O. S. z dn. 9.XI. 1936 r. Nr Zn. 3e/22-6 w sprawie nadesłania wykazu zmian, dotyczących personelu aptekarskiego	628
3. Pismo okólne M. O. S. z dn. 12.XI. 1936 r. Nr Zn. 3c/45-6 w sprawie wyników szczepień zapobiegawczych szczepionką BP.	628

VI. SPRAWY OGÓLNO-ADMINISTRACYJNE.

1. Okólnik Nr 61/36 M. O. S. z dn. 14.XI. 1936 r. Nr Bpu. 68/53-6 w sprawie podróży służbowych komisarzy i dyrektorów ubezpieczalni społecznych	629
2. Okólnik Nr 63/36 M. O. S. z dn. 14.XI. 1936 r. Nr Or. 3/1-6 w sprawie urlopów w czasie świąt Bożego Narodzenia	630
3. Pismo okólne M. O. S. z dn. 14.XI. 1936 r. Nr Or. 7/1-6 w sprawie zjazdu b. członków P.O.W.	630

4. Pismo okólne M. O. S. z dn. 14.XI. 1936 r. Nr Or. 7/1-6 w sprawie zjazdu uczestników ruchu niepodległościowego Związku Młodzieży Polskiej („Młodzieży Narodowej”).	630
5. Okólnik Nr 62/36 M. O. S. z dn. 12.XI. 1936 r. Nr Bd. 1/45-6 w sprawie asygnowania kredytów władzom II instancji	630
6. Pismo okólne M. O. S. z dn. 14.XI. 1936 r. Nr Bd. 1/53-6 w sprawie odpowiedzialności za wykonanie budżetu na rok 1937/38.	631
7. Pismo okólne M. O. S. z dn. 14.XI. 1936 r. Nr Bd. 60/196-6 w sprawie wartości depozytowej obligacji 4% Pożyczki Konsolidacyjnej.	631

VII. RÓŻNE.

Dekret Prezydenta Rzplitej z dn. 9.XI. 1936 r. w sprawie zmiany ustawy z dn. 23.V. 1924 r. o powszechnym obowiązku wojskowym. (Dz. U. R. P. z dnia 10 listopada 1936 r. Nr 86, poz. 601).	632
---	-----

I. Ochrona i inspekcja pracy.

1.

OBWIESZCZENIE

MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 16 października 1936 r.

w sprawie podania o nadanie umowie zbiorowej z dnia 28 lipca 1936 r., ustalającej warunki pracy i płacy w przemyśle gastronomiczno-hotelarskim, mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich przedsiębiorstw gastronomiczno-hotelarskich na obszarze górnośląskiej części województwa śląskiego.

(Gazeta urzędowa woj. śląskiego z dn. 10 listopada 1936 r. Nr 35, poz. 1).

Związek Zawodowy Kelnerów i Pokrewnych Zawodów w Polsce Z. Z. Z. Oddział w Katowicach wniósł do Ministerstwa Opieki Społecznej w myśl § 2 rozporządzenia z dnia 23 grudnia 1918 roku o umowach zbiorowych, wydziałach robotniczych i pracowniczych oraz o rozjemstwie w zatargach pracy (Dz. Ust. Rzeszy Niem., str. 1456) podanie o nadanie mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich przedsiębiorstw gastronomiczno-hotelarskich na obszarze górnośląskiej części województwa śląskiego umowie zbiorowej, zawartej w Katowicach w dniu 28 lipca 1936 r., pomiędzy Związkiem Restauratorów, Właścicieli kawiarni i hoteli na województwo śląskie — z jednej, a Związkiem Zawodowym Kelnerów i Pokrewnych Zawodów w Polsce Z. Z. Z. Okrąg Śląski i Związkiem Pracowników Gastronomicznych „Union Ganymed” Okrąg Katowice — z drugiej strony.

Tekst umowy podany jest poniżej.

Sprzeciw w sprawie nadania powyższej umowie mocy powszechnie obowiązującej wnieść należy do Ministerstwa Opieki Społecznej w ciągu dni 14 od ogłoszenia niniejszego obwieszczenia.

Minister Opieki Społecznej:

(—) *M. Kościalkowski*

1 zał.

Zał. do obw. M. O. S. z dn. 16.X. 1936 r.

UMOWA TARYFOWA

zawarta między Związkiem Restauratorów, Właścicieli kawiarni i hoteli na województwo śląskie, a Związkiem Zawodowym Kelnerów Pokr. zawodów w Polsce Z. Z. Z. Okrąg Śląski oraz Związkiem Pracown. Gastronomicznych „Union Ganymed” Okrąg Katowice następującej treści:

§ 1.

Przyjmowanie pracowników i kelnerów odbywa się za pośrednictwem społecznego pośrednictwa pracy przy Związku pracowników gastronomicznych w Polsce Oddział Katowice lub (Union) Ganymed za poprzednim uzyskaniem zgody Państw. Urzędu Pośrednictwa Pracy. O ileby te biura nie mogły dostarczyć wogóle lub odpowiedniego pracownika w/g przedłożonej pracodawcy listy bezrobotnych, pracodawca przyjmuje pracownika za pośrednictwem Urzędu Pośrednictwa Pracy.

§ 2.

Tak pracodawcy jak też pracownikowi przysługuje prawo 14-dniowego wypowiedzenia stosunku pracy, który może tylko nastąpić 1 lub 15 dnia w miesiącu.

§ 3.

Natychmiastowe wydalenie z pracy może nastąpić w wypadkach dopuszczenia się przez pracownika czynów kolidujących z postanowieniami ustaw karnych i przemysłowych, lub też w wypadkach niemoralnego prowadzenia się pracownika podczas pracy, zaniedbywania przez tegoż obowiązków, nieusprawiedliwionego opuszczania pracy, spowodowania nieuzasadnionych strajków, nieprzestrzegania postanowień niniejszej umowy.

§ 4.

Pracownikowi przysługuje prawo w ważnych wypadkach dać za siebie zastępcę w porozumieniu jednak z właścicielem przedsiębiorstwa.

§ 5.

Przynależność pracownika do jakiegokolwiek organizacji zawodowej, politycznej i religijnej, prawnie dozwolonej, jak również branie udziału w strajku ogólnym, lub miejscowym, o ile został wywołany względami natury ekonomicznej, t. j. poprawy bytu pracowników gastronomicznych nie mogą służyć podstawą do natychmiastowego rozwiązania umowy pracy.

§ 6.

Właściciele poszczególnych zakładów, uznają mężów zaufania wybranych w myśl ustawy o Radach Zakładowych.

Postanowienia szczegółowe dotycz. pracowników kelnerskich.

§ 7.

Tytułem wynagrodzenia pobierają pracownicy kelnerscy 10%, które doliczają gościom do rachunków za podane przez siebie potrawy i napoje w restauracjach i kawiarniach, posiadających koncesje na sprzedaż napojów alkoholowych. W kawiarniach i cukierniach oraz mleczarniach których właściciele nie posiadają koncesji na podawanie napojów alkoholowych mogą pracownicy kelnerscy doliczać do rachunków 15%.

W kawiarniach posiadających koncesję na sprzedaż napojów alkoholowych pracownik winien otrzymać normalny obiad lub kolację, lub też odpowiedni ekwiwalent pieniężny w/g umowy z właścicielem.

§ 8.

Pracownicy kelnerscy otrzymują, o ile przychodzą do pracy w restauracjach w partii rannej, pożywienie, a to: śniadanie i obiad,

w partii zaś popołudniowej, podwieczorek i kolację. To samo dotyczy kawiarni i cukierni z tą tylko różnicą, że pożywienie składa się z potraw jakimi te lokale w swoim zakresie dysponują.

§ 9.

Pracownicy przyjmowani do pomocy na dniówki t. zw. „wypomózki” otrzymują, jak w § 7 10% i 15% oraz utrzymanie, jak w § 8, jak również zwrot kosztów podróży III-cią klasą tam i z powrotem do miejsca zamieszkania, o ile nie zamieszkują w miejscu.

§ 10.

Pracownik kelnerski ma prawo, do korzystania z jednego wolnego od pracy dnia w tygodniu.

§ 11.

Urlopów dla pracobiorców udziela się na zasadzie obowiązującego ustawodawstwa.

§ 12.

Pracownicy kelnerscy wstrzymują się od pracy w pierwszy dzień Bożego Narodzenia i Wielkiej Nocy, jednakże muszą wyznaczyć na ten dzień dyżurnych ze swego grona, celem obsłużenia gości. W razie sporu kto ma pełnić dyżur, decyduje Rada Załogowa lub mąż zaufania.

§ 13.

Znosi się stałe rewiry łącznie z gabinetami, inkasowanie pieniędzy należy do rewirowego, podającego na tym rewirze.

§ 14.

Znosi się liberie z zachowaniem dotychczasowych czarnych stroi jak: smokingi, względnie fraki, ew. białe kitle (kaftany). Noszenie numerów uzależnia się od woli właściciela zakładów w zależności od warunków lokalnych.

§ 15.

O ile pracownik kelnerski ma trudności w uzyskaniu należności od konsumenta, wtedy obowiązany jest zawiadomić o tem właściciela przed opuszczeniem lokalu przez konsumenta.

§ 16.

Kelnerzy, portierzy i personel hotelowy otrzymują od rachunków za wynajęte pokoje 25%. Takież sam % dopisują kelnerzy za poda-

wanie potraw do pokoi. Rozdzielanie tych procentów uskutecznia się przy udziale Rady Załogowej lub męża zaufania.

§ 17.

Spory wynikłe z niniejszej umowy rozstrzyga Parytetyczna Komisja Zawodowo-Rozjemcza, działająca na podstawie załączonego regulaminu.

§ 18.

Umowa niniejsza obowiązuje od 1 sierpnia do dnia 31 grudnia 1936 r. i może być wypowiedziana na jeden miesiąc przed upływem tego terminu. O ile wypowiedzenie w tym terminie nie nastąpi, obowiązuje na każdy następny rok z jednomiesięcznym wypowiedzeniem.

Katowice, dnia 28 lipca 1936 roku.

Ze strony pracodawców:

(—) *Wojciech Nowakowski*

(—) *Jan Grabiec*

Ze strony pracobiorców:

(—) *Leon Górski*   (—) *Spyra Stanisław*

(—) *Szewior Józef*   (—) *Kubica Michał*

(—) *Blahut Rudolf*   (—) *B. Kostorz*

Zał. do umowy.

REGULAMIN

Parytetycznej Komisji Zawodowo-Rozjemczej.

dla rozstrzygania sporów taryfowych w przemyśle gospodnio-szynkarskim na obszarze górnośląskiej części województwa śląskiego.

(§ 17 umowy taryfowej z dnia 28 lipca 1936 r.).

§ 1.

Na podstawie § 17 umowy taryfowej wprowadza się w życie „Parytetyczną Komisję Zawodowo-Rozjemczą dla rozstrzygania sporów taryfowych w przemyśle gospodnio-szynkarskim na obszarze górnośląskiej części województwa śląskiego”.

§ 2.

Celem Komisji Zawodowo-Rozjemczej jest rozstrzyganie sporów, które powstały na tle rozbieżnej wykładni albo niewłaściwego stosowania umów taryfowych zawartych między stronami.

§ 3.

Siedziba i biuro Komisji Zawodowo-Rozjemczej znajduje się przy Związku Restauratorów, Właścicieli Kawiarni i Hotelu w Katowicach przy Placu Wolności 8.

Dla załatwiania korespondencji bieżącej, Komisja Zawodowo - Rozjemcza na pierwszym posiedzeniu wyznacza odnośną osobę i jej zastępcę.

§ 4.

Orzeczenie Komisji Zawodowo-Rozjemczej, wydane w zakresie zadań wymienionych w §-ie 2 tego regulaminu, obowiązuje strony ostatecznie.

§ 5.

Komisja Zawodowo - Rozjemcza składa się z przewodniczącego i sześciu ławników, po trzech z każdej strony. Bezstronnego przewodniczącego wybierają kontrahenci z poza grona kontrahentów na okres jednego roku kalendarzowego. Obie strony złożą w biurze Komisji Zawodowo - Rozjemczej listy swoich ławników.

§ 6.

Do Komisji Zawodowo - Rozjemczej mogą się zwracać podpisane organizacje w imieniu swych członków.

Przed wniesieniem każdego wniosku do Komisji, muszą się poprzednio odbyć układy między stronami celem ugodowego załatwienia sprawy.

We wnioskach, wniesionych w dwóch egzemplarzach, należy możliwie dokładnie określić sprawę sporną, oraz wskazać na przeprowadzone bezskutecznie układy bezpośrednie.

Biuro Komisji Zawodowo-Rozjemczej przesyła wnioski natychmiast po jego otrzymaniu stronie przeciwnej, która winna w przeciągu 7-dni dni przesłać swe oświadczenie w dwóch egzemplarzach Komisji.

Otrzymałą odpowiedź Biuro Komisji Zawodowo-Rozjemczej przesyła natychmiast wnioskodawcy.

Wnioskodawca jest uprawniony do cofnięcia swego wniosku w każdej chwili z zastrzeżeniem jednak przepisu ustępu drugiego §-u następnego niniejszego regulaminu.

§ 7.

Biuro Komisji Zawodowo-Rozjemczej ustala terminy rozpraw po porozumieniu się z przewodniczącym, poczem zaprasza w drodze pisemnej ławników, strony i świadków.

Celem umożliwienia stronom dojścia do ugody i wycofania wniosku (Ust. 4 § 6 regulamin) zaproszenia muszą być wysłane zainteresowanym przynajmniej 7 dni przed rozprawą z wymienieniem sprawy spornej.

§ 8.

Rozprawy są prowadzone ustnie. Dostęp mają tylko strony i zawiązani świadkowie. Przed rozpoczęciem rozprawy mają strony prawo żądać stwierdzenia składu obecnych zgodnie z regulaminem. Na żądanie musi przewodniczący ustalić skład, odpowiadający regulaminowi.

Adwokaci w charakterze zawodowego obrońcy są wykluczeni z zastępstwa.

Na początku rozprawy mają strony prawo do krótkiego uzasadnienia wniosku, jak i ewent. repliki.

Członkom Komisji przysługuje celem wyjaśnienia wątpliwości prawo stawiania stronom pytań. Przewodniczący jest uprawniony uchylić pytanie lub odebrać pytającemu głos po jednorazowym uprzedzeniu. Rzeczoznawców zaprasza przewodniczący na mocy uchwały Komisji. Na mocy takiej uchwały może Komisja przesłuchać również i świadków wzgl. rzeczoznawców, sprowadzonych przez strony na rozprawę.

Przed wydaniem orzeczenia należy dać stronom ostatecznie możność ugodowego załatwienia sprawy spornej.

W wypadku ugody przewodniczący sporządza o tym odpowiedni protokół.

Komisja rozstrzyga w zasadzie jednogłośnie.

W razie niemożliwości osiągnięcia jednomyślności, rozstrzyga większość głosów tajnym głosowaniem w którym bierze udział przewodniczący.

W razie nieprzybycia jednej strony i stwierdzenia, że zaproszenie zostało doręczone stronie według przepisów tego regulaminu, odracza przewodniczący rozprawę na następne posiedzenie, na które zaprasza się tę stronę listem poleconym.

W razie nieusprawiedliwionego niejawienia się na rozprawę, winny ponosi kosztą udaremnionej rozprawy.

O ile strona bez dostatecznego usprawiedliwienia nie stawia się również na następne posiedzenie zapada orzeczenie na podstawie materiału dowodowego, dostępnego Komisji Zawodowo-Rozjemczej.

Narady Komisji odbywają się bez udziału stron.

§ 9.

Orzeczenie w każdej spornej sprawie winno być przez przewodniczącego sformułowane pisemnie po czym przewodniczący je ogłasza. Pisemne orzeczenie winno być doręczone stronom w ciągu 7-u dni po rozstrzygnięciu.

§ 10.

Przewodniczący jest uprawniony do przeprowadzenia odpowiednich poprawek w pisemnym orzeczeniu lub protokóle zawartej ugody, o ile pisemne orzeczenie względnie protokół zawartej ugody zawierają widoczne błędy rachunkowe, albo błędy formalne.

Przy sprawach ważniejszych, gdy jedna ze stron tego zażąda, poprawki mogą być przeprowadzone tylko na pełnym posiedzeniu Komisji możliwe w tym samym składzie.

§ 11.

Komisja nie pokrywa żadnych kosztów, połączonych z rozprawą, ustala natomiast w orzeczeniu nawet w razie polubownego załatwienia, lub cofnięcia wniosku podczas rozprawy podział pomiędzy strony prowadzące spór wydatków na wynagrodzenie z §-u 12 tego regulaminu.

W razie dojścia do ugody i wycofania wniosku przed wyznaczonym już dla tej sprawy posiedzeniem Komisji, strony winne ugodzić się również co do ponoszenia kosztów. W razie nie dojścia do porozumienia w sprawie ponoszenia kosztów, należy o tym zawiadomić Komisję Zawodowo-Rozjemczą, która rozstrzyga ostatecznie.

§ 12.

Za przeprowadzenie każdej rozprawy otrzymuje przewodniczący wynagrodzenie w wysokości uzgodnionej między kontrahentami.

Celem zabezpieczenia pokrycia tych kosztów wszystkie podpisane organizacje składają fundusz gwarancyjny, każda w wysokości po zł 30.

2.

OGŁOSZENIE

MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia 26 października 1936 r.

w sprawie dodatkowych list ławników i zastępców ławników Sądu Pracy w Białej i Sądu Okręgowego w Wadowicach.

(Monitor Polski z dnia 3 listopada 1936 r. Nr 256, poz. 457).

Na podstawie § 10 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości, Ministra Przemysłu i Handlu oraz Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 19 stycznia 1935 r. w sprawie powoływania ławników i zastępców ławników sądów pracy i sądów okręgowych (Dz. U. R. P. Nr 7, poz. 36) ogłaszam dodatkowe listy ławników i zastępców ławników Sądu Pracy w Białej i Sądu

Okręgowego w Wadowicach z grupy pracowników, powołanych z urzędu na okres trzyletni.

Warszawa, dnia 26 października 1936 r.

Minister Sprawiedliwości:

(—) *W. Grabowski*

**Lista kandydatów na ławników
Sądu Pracy w Białej.**

(z grupy pracowników)

1) Benedykt Edward — Biała, Komorowicka 60, 2) Czader Jan — Biała, Pfistera 3, 3) Czulak Józef — Międzybrodzie Bialskie, 4) Ćwikła Antoni — Biała, Romanowicza 457, 5) Gąsior Stanisław — Biała, Kolejowa 25, 6) Gąsiorek Józef — Biała, Kolejowa, 7) Jenkner Karol — Biała, Kolejowa 26, 8) Jurzak Ludwik — Biała, Komorowicka 4, 9) Komendera Franciszek — Kozy 427, 10) Kotula Adolf — Biała, Hałcnowska 465, 11) Linert Andrzej — Straconka 102, 12) Niemczyk Jan — Komorowice 277, 13) Niemczyk Jan, Komorowice 69, 14) Pietruszek Franciszek — Biała — Lipnik 207, 15) Placzke Franciszek — Biała, firma Schmidt, 16) Pudełko Antoni — Komorowice 205, 17) Reich Antoni — Biała, Hoffmana 570, 18) Sadlik Szymon — Międzybrodzie Bialskie 83, 19) Schubert Franciszek — Mikuszowice 122, pow. Biała, 20) Schubert Jerzy — Biała, firma Schmidt, 21) Schubert Rudolf — Biała, Leszczyny, 22) Walaszek Karol — poczta Łodygowice, 23) Ziółkowski Rudolf, Hałcnów 240, 24) Zontek Piotr — Mikuszowice, pow. Biała, 25) Zontek Szymon — Biała, Leszczyny.

**Lista kandydatów na zastępców ławników
Sądu Pracy w Białej.**

(z grupy pracowników)

1) Chrobak Andrzej — Lipnik — Biała 92, 2) Chrobak Józef — Kozy 240, 3) Draszczyk Jan — Straconka, pow. Biała, 4) Egner Stanisław — Cięcina 11, 5) Fiesch Andrzej — Biała, Leszczyny, 6) Gandor Franciszek — Komorowice, 363, 7) Gołczyniak Józef — poczta Łodygowice, 8) Gowin Józef — Mikuszowice, pow. Biała, 9) Hałat Piotr — Komorowice 51, 10) Honkisz Franciszek — Kozy 340, 11) Jakubiec Alojzy — Straconka, pow. Biała, 12) Janica Andrzej — Biała, Leszczyny 48, 13) Jędrzejko Antoni — Pisarzowice 266, 14) Kapa Józef — Biała, Paderewskiego 19, 15) Klęczek Karol — Biała, 11 Listopada 727, 16) Klimczak Rudolf — Biała, Asnyka 666, 17) Kliś Franciszek — Międzybrodzie Żywieckie, poczta Żywiec, 18) Kos Andrzej — Straconka, 19) Kubica Jerzy — Biała, firma Schmidt, 20) Mateja Władysław — Straconka 186, 21) Mazurek Adolf — Biała, Hettwerowej 32, 22) Młeczko Teofil — Podlesie Kęckie 490, 23) Mucharski Józef — Radziechowy 72, 24) Mydlarz Franciszek — pocz. Rychwałd, pow. Żywiec, 25) Papła Józef — Janowice 282,

26) Pawlus Tomasz — Cisiec 34, pow. Żywiec, 27) Perchał Stanisław — Biała, firma Schmidt, 28) Pieczora Benedykt — Biała, Hałcnowska 472, 29) Pyclik Ignacy — Straconka, pow. Biała, 30) Sapeta Stanisław — Leśna 177, pow. Żywiec, 31) Schafran Jan — Biała, firma Schmidt 32) Sędziak Leon — Biała, Hałcnowska 465, 33) Sieracki Antoni — Janowice 145, 34) Surówka Jan — Biała, Hałcnowska 472, 35) Szczotka Antoni, Leszczyny, pow. Biała, 36) Szubert Franciszek — Biała, Graniczna (Dom Urzędniczy), 37) Szuta Adolf — Biała, Straconka, 38) Waluś Franciszek — Bielsko, Sobieskiego 62, 39) Wawrzuta Walenty — Mikuszowice, pow. Biała, 40) Weneclis Andrzej — Biała, Leszczyny 5, 41) Zemanek Józef — Straconka, pow. Biała.

**Lista kandydatów na ławników.
Sądu Okręgowego w Wadowicach**

(z grupy pracowników)

1) Bizoń Franciszek — Andrychów 375, 2) Bromek Julian — Andrychów 453, 3) Bury Jan — Sułkowice, 4) Czauderna Jan — Komorowice 23, 5) Frajczyk Jan — Biała, Paderewskiego 6, 6) Gardać Alojzy — Leszczyny, pow. Biała, 7) Gluza Stanisław — Mikuszowice, pow. Biała, 8) Janoska Jan — Andrychów (dom fabryczny), 9) Karkoszka Ludwik — Roczyny 170, 10) Komendera Ludwik — poczt. Kozy, 11) Konieczny Henryk — Mikuszowice 12) Koska Antoni — Kaniów, pow. Biała, 13) Kwaśny Walenty — Wilkowice, pow. Biała, 14) Lech Michał — Radziechowy 530, 15) Mikler Andrzej inż. — Bielsko, Solna, 16) Nessizius Alfred — Biała, Komorowicka 53, 17) Pająk Józef — Andrychów 85, 18) Tomiak Stefan — Andrychów 394.

**Lista kandydatów na zastępców ławników
Sądu Okręgowego w Wadowicach**

(z grupy pracowników)

1) Caputam Władysław — Żywiec - Zabłocie 2) Góralik Ferdynand — Biała, Jagiełły 650, 3) Hankus Paweł — Leszczyny, pow. Biała, 4) Hareża Karol — Kęty, 5) Karbowy Piotr — Biała, Hettwerowej 5, 6) Lach Władysław — Szare Laliki, poczt. Milówka, 7) Lazar Wacław — Żywiec - Zabłocie, 8) Łaciak Stanisław — Bystra, 9) Łajczak Tomasz — Cisiec 4 10) Mosz Franciszek — Kozy 475, 11) Olejak Stefan — Biała, Łukasiewicza, 12) Pysz Andrzej — Biała, Hettwerowej 34, 13) Rusin Adolf — Komorowice 207, 14) Schuhmann Józef — Lipnik, Straconki 690, 15) Smolana Alojzy — Biała Lipnicka 219, 16) Staniek Wojciech — Leszczyny, Żywiecka 42, 17) Synik Michał — Żywiec, fabryka papieru, 18) Szybiak Piotr — Mikuszowice 63, 19) Waligóra Jan — Żywiec - Zabłocie, 20) Wawrzuta Wojciech — Wilkowice, pow. Biała, 21) Willmann Jan — Hałcnów 6, 22) Wróbel Fryderyk — Biała, Komorowicka 86.

II. Zatrudnienie i migracja.

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 7 listopada 1936 r.

w sprawie zabezpieczenia na wypadek bezrobocia niektórych kategorii robotników zatrudnionych w przedsiębiorstwach i zakładach pracy państwowych i samorządowych.

(Dz. U. R. P. z dnia 10 listopada 1936 r. Nr 86, poz. 602).

Na podstawie art. 1 i 30 ustawy z dnia 18 lipca 1924 r. o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr 58, poz. 555) zarządza się, co następuje:

§ 1. Paragraf 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 1932 r. w sprawie rodzajów przedsiębiorstw i zakładów pracy państwowych i samorządowych oraz kategorii zatrudnionych w nich robotników, podlegających obowiązki zabezpieczenia na wypadek bezrobocia (Dz. U. R. P. Nr 57, poz. 546) otrzymuje następujące brzmienie:

„§ 3. Nie podlegają obowiązkowi zabezpieczenia na wypadek bezrobocia niewykwalifikowani robotnicy sezonowi zatrudnieni: a) w przedsiębiorstwie państwowym „Polska Poczta, Telegraf i Telefon” i w Wojсковym Instytucie Geograficznym podczas polowych prac triangulacyjnych, topograficznych i fotogrametrycznych, b) w państwowych i samorządowych tartakach i zakładach obróbki drewna, c) przy robotach kolejowych, drogowych, wodnych (budowlanych i regulacyjnych), ziemnych i melioracyjnych, prowadzonych przez przedsiębiorstwa i zakłady pracy państwowe i samorządowe:

1) o ile roboty, przy których zatrudnieni są ci robotnicy, trwają normalnie krócej niż 6 miesięcy w roku, zaś jeśli idzie o roboty melioracyjne i prowadzone przez władze wojskowe, krócej niż 8 miesięcy oraz

2) o ile robotnicy ci w okresie 12 miesięcy, poprzedzających przyjęcie do robót wymienionych pod a), b) i c), pracowali krócej niż 13 tygodni; pracy w zakładach rolnych, leśnych i ogrodniczych oraz w zakładach, zatrudniających poniżej 5 pracowników, nie wlicza się do wspomnianego okresu 13 tygodni.

Również nie podlegają obowiązkowi zabezpieczenia na wypadek bezrobocia robotnicy sezonowi, zatrudnieni w państwowych zakładach zdrojowych, z wyjątkiem robotników sezonowych budowlanych, którzy podlegają temu zabezpieczeniu z zastrzeżeniem postanowień ustępu poprzedzającego”.

§ 2. Przepis § 3 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr 57, poz. 546) w brzmieniu zmienionym rozporządzeniem niniejszym stosuje się przy ustalaniu prawa do zasiłku na wypadek bezrobocia tych robotników, którzy w czasie od dnia 1 października 1936 r. zgłosili albo zgłoszą prawo do zasiłku.

§ 3. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Opieki Społecznej w porozumieniu z właściwymi ministrami.

§ 4. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów:

(—) *Stawoj Składkowski*

Minister Opieki Społecznej:

(—) *Marian Zyndram-Kościałkowski*

III. Ubezpieczenia społeczne.

ZARZĄDZENIE

MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 14 listopada 1936 r.

wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu o ulgach dla rolników z tytułu ich prywatnoprawnych zobowiązań wobec instytucji ubezpieczeń społecznych.

Na podstawie art. 12 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych (Dz. U. R. P. z r. 1936 Nr 5, poz. 59) oraz § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 maja 1935 r. o ulgach dla dłużników Skarbu Państwa i instytucji prawa pu-

blicznego z tytułu należności prywatnoprawnych, mających charakter długów rolniczych (Dz. U. R. P. Nr 41, poz. 278) zarządzam, co następuje:

§ 1.

Dłużnikom:

1) Funduszów ubezpieczeń, zarządzonych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych,

2) Ubezpieczalni Krajowej w Poznaniu,

3) Zakładu ubezpieczenia na wypadek inwalidztwa w Chorzowie, których zobowiązania mają charakter długów rolniczych i powstały przed 1 lipca 1932 r., udziela się ulg, określonych w dalszych przepisach zarządzenia niniejszego.

§ 2.

(1) Dla ustalenia rolniczego charakteru długu stosuje się przepisy art. 1 i 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych (Dz. U. R. P. z r. 1936 Nr 5, poz. 59).

(2) W przypadkach wątpliwych lub spornych co do tego, czy dług jest rolniczy oraz czy powstał przed dniem 1 lipca 1932 r., sprawę rozstrzyga Minister Opieki Społecznej, który w razie potrzeby zasięgnie uprzednio opinii właściwego terytorialnie wojewódzkiego biura do spraw finansowo-rolnych.

§ 3.

(1) Jeżeli przy powstaniu długu rolniczego walutę pobrał posiadacz gospodarstwa wiejskiego, ulgi przewidziane w zarządzeniu niniejszym rozstrzygają się na współzobowiązanych, jeżeli ci ostatni, zaciągając zobowiązanie, nie pobrali waluty.

(2) Przepisy zarządzenia niniejszego mają zastosowanie także do długów, zasądzonych prawomocnymi orzeczeniami sądowymi.

(3) Żadne postanowienia umów lub innych tytułów, powstałych przed wydaniem zarządzenia niniejszego, nie stoją na przeszkodzie zastosowaniu jego postanowień. Nie powoduje to jednak nieważności pozostałych postanowień tych umów lub innych tytułów.

§ 4.

(1) Ulgi, określone w zarządzeniu niniejszym stosuje się tylko w tym zakresie, w jakim stwarzają one dla dłużników warunki korzystniejsze od dotychczasowych warunków spłaty przez dłużników ich zobowiązań.

(2) Dłużnik obowiązany jest wskazać instytucji wierzycielskiej (§ 1), w jakim zakresie pragnie zachować warunki umów i zobowiązań dotychczasowych.

§ 5.

(1) Obniża się oprocentowanie dłużnego kapitału za czas od dnia 1 lipca 1932 r. po dzień 30 czerwca 1940 r. do wysokości 4½% w stosunku rocznym.

(2) Obniżenie odsetek, określone w ust. 1, stosuje się także do odsetek już zapłaconych, przy czym odsetki nadpłacone będą odpowiednio zarachowane.

(3) Wszelkie odsetki zwłoki (karne) i kary umowne oraz odsetki od odsetek skreśla się i umarza, niezależnie od momentu ich powstania. Jeżeli dłużnik zapłacił już całkowicie lub

częściowo powyższe należności, odnośne kwoty zostaną odpowiednio zarachowane.

§ 6.

Spłata zadłużenia, po zastosowaniu § 5, będzie na wniosek dłużnika rozłożona w ratach półrocznych na okres nie krótszy, niż lat 14, przy zawieszeniu spłaty kapitału do dnia 1 grudnia 1938 r.

§ 7.

Zaległe odsetki, pozostałe po zastosowaniu przepisów § 5, dodaje się do dłużnego kapitału na dzień 1 października 1936 r. i oprocentowuje zgodnie z § 5.

§ 8.

(1) Dłużnicy tracą prawo do zawieszenia i ratalnej spłaty zadłużenia, a należność staje się od razu wymagalna w całości, jeżeli do nieruchomości dłużnika, na której zabezpieczone są należności instytucji wierzycielskiej, wszczęte zostanie postępowanie egzekucyjne, albo jeżeli w stosunku do dłużnika otwarto postępowanie układowe lub likwidacyjne. W przypadku cofnięcia egzekucji ulgi będą nadal stosowane.

(2) Ponadto dłużnik traci prawo do ratalnej spłaty zadłużenia, a należność staje się od razu wymagalna w całości, jeżeli nie dotrzyma dwóch następujących po sobie terminów płatności.

§ 9.

Ulgi, przewidziane w § 2 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 maja 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr 41, poz. 278) oraz warunki, na podstawie których dłużnicy będą mogli dokonywać spłaty zadłużenia papierami wartościowymi, zostaną określone odrębnym zarządzeniem Ministra Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

§ 10.

Zarządzenie niniejsze uzyskuje moc obowiązującą z dniem 1 grudnia 1936 r.

Minister Opieki Społecznej:

(—) *M. Kościalkowski*

V. Zdrowie publiczne.

1.

ROZPORZĄDZENIE

MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

z dnia 23 października 1936 r.

wydane w porozumieniu z Ministrami Spraw Wojskowych i Opieki Społecznej w sprawie wykonania ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o grobach i cmentarzach wojennych.

(Dz. U. R. P. z dnia 7 listopada 1936 r. Nr 85, poz. 595).

Na podstawie art. 8 ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o grobach i cmentarzach wojennych (Dz. U. R. P. Nr 39, poz. 311) zarządza się, co następuje:

§ 1. Do zakresu działania Ministra Spraw Wewnętrznych należą:

- a) zatwierdzanie planów cmentarzy wojennych,
- b) sprawy, dotyczące sprowadzania zwłok z obcego państwa i chowania ich na cmentarzach wojennych,
- c) udzielanie pozwoleń na wywiezienie zwłok z cmentarza lub grobu wojennego poza granicę Państwa.

(2) W sprawach, określonych w ustępie (1), Minister Spraw Wewnętrznych działa w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych.

§ 2. (1) Do zakresu działania wojewody należą:

- a) sprawy ekshumacji i przeniesienia zwłok z cmentarza lub grobu wojennego na inny cmentarz lub do innego grobu wojennego,
- b) udzielanie pozwoleń na remont lub budowę grobowców, na wnoszenie pomników, na wykonywanie robót ziemnych i innych urządzeń na cmentarzach wojennych oraz zatwierdzanie projektów budowy pomników i projektów innych urządzeń,
- c) udzielanie pozwoleń na dokonywanie zdjęć fotograficznych poszczególnych mogił wojennych,
- d) sprawy, dotyczące ogólnego zarządu cmentarzy wojennych, a w szczególności sprawy związane z ewidencją, remontem i utrzymaniem grobów i cmentarzy wojennych, oraz sprawy związane z uregulowaniem własności gruntów, zajętych pod cmentarze wojenne.

(2) W sprawach, określonych w ustępie (1), wojewoda działa w porozumieniu z odnośnymi władzami wojskowymi.

§ 3. (1) O zamierzonej z urzędu ekshumacji zwłok z grobu wojennego władza zawiadamia rodzinę zmarłego, jeżeli miejsce zamieszkania jest wiadome.

(2) W zawiadomieniu władza wezwie rodzinę zmarłego do oświadczenia w oznaczonym terminie, czy nie zamierza przed terminem projektowanej ekshumacji zabrać zwłoki z cmentarza lub grobu wojennego w celu pochowania ich w grobie rodzinnym lub na ogólnym cmentarzu grzebalnym.

§ 4. (1) Bezpośrednie czuwanie nad stanem grobów i cmentarzy wojennych należy do zarządu właściwej gminy.

(2) W razie uszkodzenia grobu lub jakiegokolwiek urządzeń na cmentarzu wojennym zarząd gminy obowiązany jest o tym zawiadomić wojewodę.

§ 5. W razie przekazania przez wojewodę razem z odnośnymi funduszami gminie obowiązku utrzymywania grobów i cmentarzy wojennych lub też w razie bezpłatnego przejęcia przez gminę tego obowiązku do zarządu gminy należy stała konserwacja oraz remont grobów i naprawa wszelkich uszkodzeń na cmentarzach wojennych.

§ 6. W razie przekazania przez Ministra Spraw Wewnętrznych zrzeczeniom lub instytucjom społecznym obowiązku utrzymywania grobów i cmentarzy wojennych nadzór nad wykonywaniem przez te zrzeczenia i instytucje ich obowiązków sprawuje wojewoda.

§ 7. Czynności, związane z czuowaniem nad stanem cmentarzy i grobów wojennych oraz z utrzymywaniem tychże, jeśli chodzi o groby wojenne, znajdujące się na cmentarzach wojskowych, albo o części cmentarzy wojennych, zajęte przez groby osób wojskowych, nie będące grobami wojennymi w znaczeniu ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o grobach i cmentarzach wojennych, wykonywają zarządy gmin i instytucje, określone w § 6, w porozumieniu z właściwymi władzami wojskowymi.

§ 8. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Spraw Wewnętrznych:

(—) *Stawoj Składkowski*

2.

PISMO OKÓLNE

MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 9 listopada 1936 r. Nr Zn. 3e/22-6

w sprawie nadesłania wykazu zmian, dotyczących personelu aptekarskiego.

Do

Urzędów wojewódzkich i komisariatu rządu na m. st. Warszawę.

Ministerstwo Opieki Społecznej przesyła w załączeniu schemat sprawozdania, dotyczącego zmian zaszytych w ewidencji personelu aptekarskiego w ciągu 1936 r.; sprawozdania należy złożyć Ministerstwu najdalej do dnia 1 lutego 1937 r.

Ponadto, należy nadesłać Ministerstwu karty rejestracyjne osób rozpoczynających praktykę w aptekach oraz podać ogólną liczbę: 1) pracowników dyplomowanych i 2) pomocników aptekarskich, na terenie województwa (m. st. Warszawy).

Ministerstwo wyjaśnia, że w rubryce „Inne zmiany” należy podać zmianę: nazwiska, imienia, wyznania, obywatelstwa, zaprzestanie pracy w zawodzie, śmierć itd.

Dyrektor Departamentu:

(—) *Dr J. Adamski*

Załącznik 1.

3.

PISMO OKÓLNE

MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 12 listopada 1936 r. Nr Zn. 3c/45-6

w sprawie wyników szczepień zapobiegawczych szczepionką BP.

Do

Urzędów wojewódzkich i komisariatu rządu na m. st. Warszawę.

Ministerstwo Opieki Społecznej prosi o nadesłanie w terminie do dnia 1 stycznia 1937 r. uwag co do skuteczności szczepionki przeciwbłoniczo - płoniczej (BP), stosowanej w celach zapobiegawczych.

Dyrektor Departamentu:

(—) *Dr J. Adamski*

Zmiany w ewidencji personelu aptekarskiego

na terenie wojew. - Kom. Rz. na dzień 1-szy stycznia 1937 roku

Załącznik do p. o. M. O. S. z dn. 9.XI 1936 r. Nr. Zn. 3e/22-6.

Zmieniili miejsce zatrudnienia na terenie województwa (Kom. Rz.)		Przybyli na teren województwa (Kom. Rz.)		Opuścili teren wojew. (Kom. Rz.)		Przeszli dodatkowe przeszkolenie		Inne zmiany		
tytuł naukowy	nazwisko i imię	obecne miejsce zatrudnienia i adres	tytuł naukowy	nazwisko i imię	miejsce zatrudnienia i adres	tytuł naukowy	nazwisko i imię	tytuł naukowy	nazwisko i imię	rodzaj zmian

PERSONEL APTEKARSKI

VI. Sprawy ogólnoadministracyjne.

1.

OKÓLNIK Nr 61/36

MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 14 listopada 1936 r. Nr Bpu. 68/53-6

w sprawie podróży służbowych komisarzy i dyrektorów ubezpieczalni społecznych.

Do

Panów komisarzy i dyrektorów ubezpieczalni społecznych.

Na podstawie art. 254 (1) i art. 263 ustawy z dnia 28-go marca 1933 r. o ubezpieczeniu społecznym (Dz. U. R. P. Nr 51, poz. 396) w brzmieniu obowiązującym, ustalam niniejszym — w sprawie podróży służbowych komisarzy i dyrektorów ubezpieczalni społecznych — następujące zasady i tryb postępowania:

Za podróż służbową uważa się każdą podróż, przedsięwziętą w interesie ubezpieczalni społecznej i w sprawach związanych z jej działalnością.

1) Komisarz może odbywać podróże służbowe poza okrąg ubezpieczalni społecznej wyłącznie za uprzednim zezwoleniem Ministerstwa Opieki Społecznej, udzielonym na piśmie wniosek, uzasadniający konieczność podróży.

2) Komisarzowi przysługują diety i zwrot kosztów podróży przy podróżach służbowych, przedsięwziętych z siedziby ubezpieczalni społecznej, względnie z jej placówki.

3) Gdy komisarz nie mieszka stale w siedzibie ubezpieczalni społecznej, przysługują mu diety i zwrot kosztów podróży również z miejsca zamieszkania do siedziby ubezpieczalni, względnie jej okręgu.

4) Komisarz otrzymuje diety i zwrot kosztów podróży w wysokości i według zasad, przewidzianych dla dyrektora w przepisach służbowych pracowników danej ubezpieczalni społecznej.

Rachunki kosztów podróży komisarza podlegają sprawdzeniu przez Ministerstwo Opieki Społecznej; w tym celu rachunki te winny być przedstawiane Ministerstwu raz na miesiąc do 5-go dnia miesiąca, za miesiąc ubiegły.

5) W przypadku określonym w pktcie 3, może być przyznany komisarzowi, zamiast diet i zwrotu kosztów podróży, stosowny ryczałt miesięczny na pokrycie wydatków związanych z przejazdem do siedziby ubezpieczalni społecznej, względnie jej okręgu.

Ustalenia zawarte w pktkach 4 i 5 nie dotyczą komisarzy, powołanych spośród urzędników państwowych.

6) Jeżeli obowiązki komisarza pełni urzędnik państwowy, wówczas przysługują mu diety i zwrot kosztów podróży wedle stawek, odpowiadających posiadanej przez niego w służbie państwowej grupie uposażenia. Należności te obliczane być winny według norm, ustalonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 28 marca 1934 r. o należnościach w razie pełnienia czynności służbowych poza zwykłym miejscem służbowym (Dz. U. R. P. Nr 35, poz. 320) z późniejszymi zmianami, lub określonych w zawartej z pracownikiem kontraktowym (w służbie państwowej) umowie służbowej.

Należności, o których mowa w ustępie poprzednim, będą wypłacane za pośrednictwem władzy (urzędu), asygnującej danemu urzędnikowi (pracownikowi kontraktowemu) uposażenie służbowe.

Do wypłat powyższych należności mają odpowiednie zastosowanie przepisy okólnika Ministerstwa Skarbu z dnia 8-go kwietnia 1936 r. L. D. III. 5646/4/36 w sprawie dokonywania wypłat dodatkowych wynagrodzeń urzędników państwowych, podanego do wiadomości i zastosowania pismem okólnym Ministerstwa Opieki Społecznej z dnia 15 kwietnia 1936 r. Nr Bd. 1/22—6 (Dz. Urz. Ministerstwa Opieki Społecznej z dnia 15 kwietnia 1936 r. Nr 8).

7) Dyrektor Ubezpieczalni Społecznej może odbywać podróże służbowe poza okrąg ubezpieczalni wyłącznie na podstawie:

a) wezwania Ministerstwa Opieki Społecznej, lub Zakładu Ubezpieczeń Społecznych,

b) zezwolenia komisarza.

Podróże służbowe w obrębie działalności ubezpieczalni społecznej nie podlegają powyższemu zastrzeżeniu, jednakże dla każdej podróży winien dyrektor uzyskać od komisarza delegację, określającą miejsce i cel podróży, oraz czas jej trwania.

Rachunki kosztów podróży dyrektora bada komisarz, stwierdzając swą klauzulą konieczność odbycia podróży, należyte użycie czasu i środków komunikacyjnych, wykonanie zlecenia służbowego oraz prawidłowość zestawienia rachunku.

8) Postanowienia powyższe obowiązują od dnia 1-go grudnia 1936 r. i z tym dniem tracą moc wszelkie poprzednie zarządzenia władz nadzorczych w zakresie objętym niniejszym okólnikiem.

Tym samym zostają uchylone obowiązujące dotychczas reskrypty, którymi ustalono dla komisarzy ryczałty na koszty przejazdu z miejsca zamieszkania do siedziby, względnie okręgu ubezpieczalni społecznej.

Minister Opieki Społecznej:

(—) *M. Kościatkowski*

2.

OKÓLNİK NR 63/36

MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 14 listopada 1936 r. Nr Or. 3/1—6

w sprawie urlopów w okresie świąt Bożego Narodzenia.

Do

Panów: dyrektorów departamentów i równorzędnych w Ministerstwie Opieki Społecznej, Prezesa Trybunału dla ubezpieczeń społecznych w Poznaniu, dyrektora Państwowego Zakładu Higieny, okręgowych inspektorów Pracy, dyrektorów Państwowych Zakładów Zdrojowych, dyrektorów Państwowych Szpitali Psychiatrycznych w Tworzech i Wilnie oraz dyrektorów Zakładów Lecznicznych w Świacku i Gościejewie.

W wykonaniu okólnika Nr 63 Prezydium Rady Ministrów, z dnia 7 listopada br. Nr 48—24/6, zawiadamiam, że w roku bieżącym mogą być udzielane urlopy funkcjonariuszom państwowym w okresie świąt Bożego Narodzenia w dwóch terminach, a mianowicie:

od dnia 23 do dnia 27 grudnia włącznie i

od dnia 30 grudnia br. do dnia 3 stycznia 1937 r. włącznie.

W związku z powyższym, Pan Minister upoważnił Panów do udzielania podległym sobie funkcjonariuszom 5-dniowych urlopów, w terminach wyżej podanych, o ile względy służbowe na to pozwolą.

Jednocześnie zawiadamiam, iż przerwa w czynnościach urzędowych w okresie świąt Bożego Narodzenia trwać będzie od godz. 12 w czwartek dnia 24 grudnia br. do godz. 8-ej rano w poniedziałek dnia 28 grudnia br.

Z polecenia Ministra

Dyrektor Biura Personalnego:

(—) *Stanisław Trella*

3.

PISMO OKÓLNE

MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 14 listopada 1936 r. Nr Or. 7/1—6

w sprawie zjazdu b. członków P. O. W.

Do

Panów: dyrektorów departamentów i równorzędnych w Ministerstwie Opieki Społecznej, dyrektorów i kierowników urzędów, zakładów i instytucji podległych i nadzorowanych.

W wykonaniu okólnika Prezydium Rady Ministrów z dn. 10/XI r. b. Nr 65, Ministerstwo Opieki Społecznej komunikuje, że w dniach

6, 7 i 8 grudnia r. b. odbędzie się w Warszawie zjazd b. członków Polskiej Organizacji Wojskowej (Komenda Naczelna III).

Ministerstwo Opieki Społecznej prosi Panów o zwalnianie od służby w granicach możliwości służbowych, w te dni, z których dwa są dniami świątecznymi, funkcjonariuszów państwowych i pracowników instytucji, którzy jako b. członkowie P. O. W. zamierzają wziąć udział w zjeździe.

Dyrektor Biura Personalnego:

(—) *Stanisław Trella*

4.

PISMO OKÓLNE

MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 14 listopada 1936 r. Nr Or. 7/1—6

w sprawie zjazdu uczestników ruchu niepodległościowego Związku Młodzieży Polskiej („Młodzieży Narodowej“).

Do

Panów: dyrektorów departamentów i równorzędnych w Ministerstwie Opieki Społecznej, dyrektorów i kierowników urzędów, zakładów i instytucji podległych i nadzorowanych.

W wykonaniu pisma Prezydium Rady Ministrów z dn. 17/XI r. b. Nr 7—11/33, Ministerstwo Opieki Społecznej komunikuje, że w dn. 28 i 29 listopada r. b. odbędzie się w Warszawie zjazd uczestników ruchu niepodległościowego Związku Młodzieży Polskiej („Młodzieży Narodowej“).

Ministerstwo Opieki Społecznej prosi Panów o zwalnianie od służby, w granicach możliwości służbowych, w te dni, z których jeden jest dniem świątecznym, funkcjonariuszów i pracowników instytucji, którzy zamierzają wziąć udział w zjeździe.

Dyrektor Biura Personalnego:

(—) *Stanisław Trella*

5.

OKÓLNİK NR 62/36

MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 12 listopada 1936 r. Nr Bd. 1/45—6

w sprawie asygnowania kredytów władzom II instancji.

Do

Panów: dyrektorów departamentów, dyrektora Gabinetu Ministra oraz naczelnika Wydziału Zatrudnienia i Migracji.

Okólnikiem Nr 54/36 z dnia 14.X. b. r. Nr Bd. 1/45—6 (Dz. Urz. M. O. S. Nr 20/36

str. 597) podałem do wiadomości i ścisłego przestrzegania przez Panów zasady wykonywania budżetu i prowadzenia gospodarki finansowej.

W związku z tym w celu umożliwienia władzom II instancji wykorzystywania we właściwym miesiącu przekazywanych im kredytów oraz w celu uproszczenia manipulacji przy zestawianiu wewnątrz Ministerstwa wniosków finansowych, jak również zmniejszenia odpowiednich prac rachunkowych, zarządzam przedkładanie do mojej aprobaty, poczynając od 1 stycznia 1937 roku, dwóch rodzajów wniosków, dotyczących kredytów na świadczenia socjalne i służbę zdrowia, a mianowicie:

- a) wniosków kwartalnych,
- b) „ „ miesięcznych.

Wnioski kwartalne winny zawierać wydatki stałe, oparte na obowiązujących przepisach lub umowach, w szczególności zaś mające charakter wydatków osobowych.

Wnioski miesięczne natomiast będą obejmowały wszystkie wydatki fakultatywne (zapomogi, pożyczki, subwencje) w granicach pozostałej części kredytów otwartych na dany miesiąc.

Termin nadsyłania do Gabinetu Ministra (Wydział Budżetowo-Gospodarczy) powyższych wniosków ustaliam:

- 1) dla wniosków kwartalnych najpóźniej na dzień 20 ostatniego miesiąca każdego kwartału,
- 2) dla wniosków miesięcznych najpóźniej do 15 każdego miesiąca, przy asygnowaniu zaś na terenie m. st. Warszawy do dnia 20 każdego miesiąca.

Zwracam uwagę Panów na konieczność ścisłego przestrzegania powyższych terminów, gdyż tylko w tym wypadku da się skutecznie na dzień 1 każdego miesiąca otwarcie kredytów na wydatki stałe oraz umożliwi się władzom II instancji wykorzystanie we właściwym miesiącu przyznanych im kredytów.

Minister Opieki Społecznej:
(—) *M. Kościalkowski*

6.

PISMO OKÓLNE

MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 14 listopada 1936 r. Nr Bd. 1/53—6

w sprawie odpowiedzialności za wykonanie budżetu na rok 1937/38.

Do

Panów: podsekretarzów Stanu, dyrektorów departamentów i im równorzędnych oraz Pana dyrektora Funduszu Pracy.

Rada Ministrów powzięła w dniu 30 października 1936 r. uchwałę o przedłużeniu na okres budżetowy 1937/38 mocy obowiązującej uchwały Rady Ministrów z dnia 23 listopada

1935 r. w sprawie odpowiedzialności za wykonywanie budżetu na rok 1936/37.

Zgodnie z powyższym obowiązki czuwania nad prawidłowością opracowania preliminarza budżetowego Ministerstwa Opieki Społecznej na rok 1937/38 oraz nad wykonywaniem budżetu Ministerstwa na rok 1937/38, zgodnie z ustawą skarbową powierzyłem:

w zakresie grup A. „Administracja” i B. „Przedsiębiorstwa i Zakłady”:

Dyrektorowi Gabinetu Zygmuntowi Dworzańczykowi;

w zakresie zaś grupy D. „Fundusze” — Fundusz Pracy:

Dyrektorowi Funduszu Pracy Mikołajowi Dolanowskiemu.

Minister Opieki Społecznej:

(—) *M. Kościalkowski*

7.

PISMO OKÓLNE

MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 14 listopada 1936 r. Nr Bd. 60/196—6

w sprawie wartości depozytowej obligacji 4% Pożyczki Konsolidacyjnej.

Do

Panów: dyrektorów i kierowników urzędów, zakładów i instytucji podległych i nadzorowanych.

Ministerstwo Opieki Społecznej podaje do wiadomości i stosowania pismo okólne Ministerstwa Skarbu z dnia 5 listopada 1936 r. L. D. II. 27628/1/36 w sprawie wyżej zaznaczonej.

Dyrektor Gabinetu:

(—) *Z. Dworzańczyk*

1 zał.

Zał. do p. o. M. O. S. z dn. 14.XI. 1936 r. Bd. 60/196—6.

MINISTERSTWO SKARBU

L. D. II. 27628/1/36.

Warszawa, dnia 5 listopada 1936 r.

Do

Kancelarii Cywilnej Prezydenta Rzeczypospolitej, Biura Sejmu i Biura Senatu, Najwyższej Izby Kontroli, Prezydium Rady Ministrów i wszystkich ministerstw.

Okólnikiem z dnia 25 sierpnia b. r. Nr D. II. 20306/1/36 w sprawie przyjmowania przez władze i urzędy państwowe na wadła i kauce obligacji 4% Pożyczki Konsolidacyjnej war-

tość depozytowa (wadialna i kaucyjna) obligacji tej pożyczki została ustalona na złotych 42 za 100 złotych wartości imiennej.

Okólnik powyższy Ministerstwo* Skarbu niniejszym zmienia w części, dotyczącej wartości depozytowej i ustala rzeczoną wartość

depozytową (wadialną i kaucyjną) obligacji 4% Pożyczki Konsolidacyjnej na złotych 55 (pięćdziesiąt pięć) za 100 złotych wartości imiennej.

Zastępca Dyrektora Departamentu:

(—) A. Minkowski

VII. R ó ż n e.

DEKRET

PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

z dnia 9 listopada 1936 r.

w sprawie zmiany ustawy z dnia 23 maja 1924 r. o powszechnym obowiązku wojskowym.

(Dz. U. R. P. z dnia 10 listopada 1936 r. Nr 86, pcz. 601).

Na podstawie art. 55 ust. (1) ustawy konstytucyjnej i art. 1 pkt a) ustawy z dnia 2 lipca 1936 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania dekretów (Dz. U. R. P. Nr 51, poz. 363) postanawiam, co następuje:

Art. 1. W ustawie z dnia 23 maja 1924 r. o powszechnym obowiązku wojskowym (Dz. U. R. P. z 1933 r. Nr 60, poz. 455) wprowadza się zmiany następujące:

- 1) art. 91 uchyla się;
- 2) po rozdziale XV dodaje się rozdział XV A w brzmieniu następującym:

„R o z' d z i a ł XV A.

Zastępczy powszechny obowiązek wojskowy.

Art. 98 a.

Zastępczy powszechny obowiązek wojskowy polega na obowiązku bezpłatnego wykonywania pracy dla celów obrony Państwa oraz potrzeb gminy lub gromady, mających związek z tą obroną.

Art. 98 b.

Zastępczemu powszechnemu obowiązkowi wojskowemu podlegają:

- a) uznani za zdolnych do służby w pospolitym ruszeniu z bronią lub bez broni (kat. C lub D), z wyjątkiem osób, które przesłużyły czynnie w wojsku ponad 5 miesięcy, oraz osób wymienionych w art. 57;
- b) zwolnieni częściowo od służby wojskowej w myśl art. 62 ust. 3 i 4;
- c) zaliczeni do rezerwy w myśl art. 75 — od dnia, w którym ukończyli 25 lat życia.

Art. 98 c.

Zastępczy powszechny obowiązek wojskowy powstaje z dniem 1 stycznia roku kalendarzowego, następującego po tym roku, w którym:

a) osoby określone w art. 98 b lit. a) zostały zaliczone do pospolitego ruszenia,

b) osoby określone w art. 98 b lit. b) zostały przeniesione do rezerwy,

c) osoby określone w art. 98 b lit. c) ukończyły 25 lat życia — i trwa przez lat 5.

Osoby, podlegające zastępczemu powszechnemu obowiązkowi wojskowemu, wykonują pracę przez 6 dni w roku.

Art. 98 d.

Od obowiązku wykonywania pracy będą zwalniane osoby:

a) niezdolne z powodu choroby lub ułomności fizycznej do żadnego rodzaju prac, wykonywanych z tytułu zastępczego powszechnego obowiązku wojskowego;

b) przebywające poza granicami Państwa;

c) których powołanie do pracy mogłoby spowodować istotną szkodę dla interesu publicznego lub dla ważnego interesu prywatnego.

Zwolnienie od obowiązku wykonywania pracy może być udzielone tylko na czas trwania uzasadniających je okoliczności faktycznych.

Obowiązek wykonywania pracy, nie wykonany w ciągu jednego roku wskutek udzielonego zwolnienia lub wskutek niepowołania do pracy, nie przechodzi na lata następne.

Art. 98 e.

Osoby podlegające obowiązkowi pracy w razie nieusprawiedliwionego niestawiennictwa mogą być sprowadzone przymusowo.

Art. 98 f.

Osoby podlegające obowiązkowi pracy będą powoływane do wykonywania takich robót, do jakich są fizycznie zdolne, a nadto — w miarę możliwości — jakie odpowiadają ich szczególnym kwalifikacjom.

Powołani do wykonywania pracy posługują się własnymi narzędziami, jeżeli je posiadają.

Powołani do wykonywania pracy w miejscowości leżącej poza granicami gminy miejsca zamieszkania i oddalonej od tego miejsca więcej niż o 5 km mają prawo do zakwaterowania, wyżywienia oraz bezpłatnego przejazdu z miejsca zamieszkania do miejsca pracy i z powrotem.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych, wydane w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wojskowych, Opieki Społecznej i Skarbu, określi przypadki, w których ze względu na szczególne okoliczności służyć będzie prawo do zakwaterowania, wyżywienia i bezpłatnego przejazdu również powołanym do wykonywania pracy w granicach gminy miejsca zamieszkania.

Art. 98 g.

W sprawach długości dnia pracy oraz bezpieczeństwa i higieny pracy stosuje się przepisy ustawodawstwa o pracy.

Powołanie do wykonywania pracy pociąga za sobą w zakresie umowy o pracę i stosunku służbowego te same skutki, jak powołanie na ćwiczenia wojskowe.

W zakresie świadczeń na wypadek utraty zdolności zarobkowej, kalectwa lub śmierci wykonywanie pracy z tytułu zastępczego powszechnego obowiązku wojskowego uważane będzie za równoznaczne z pełnieniem czynnej służby wojskowej.

Art. 98 h.

Organizację pracy, sposób i czas powoływania do niej i jej wykonywania, warunki i sposób zwalniania od jej wykonywania oraz tryb ustalania planu robót określi rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrami: Opieki Społecznej i Spraw Wojskowych oraz innymi interesowanymi ministrami";

3) po art. 101 dodaje się art. 101 a w brzmieniu następującym:

„Art. 101 a. Kto uchyla się od obowiązku wykonywania pracy albo wykonywa ją nienależycie,

podlega karze aresztu do 2 tygodni i grzywny do 500 złotych albo jednej z tych kar.”;

4) po art. 115 dodaje się art. 115 a w brzmieniu następującym:

„Art. 115 a. Grzywny, wymierzone na podstawie ustawy niniejszej, wpływają na Fundusz Obrony Narodowej.”;

5) po art. 116 dodaje się art. 116 a i 116 b w brzmieniu następującym:

„Art. 116 a. Dla osób, co do których okoliczność, uzasadniająca w myśl art. 98 b zastępczy powszechny obowiązek wojskowy, powstała w czasie między 1 stycznia 1932 r. a 31 grudnia 1935 r., obowiązek ten powstaje z dn. 1 stycznia 1937 r. i trwa do końca okresu pięcioletniego, liczonego w myśl zasad art. 98 c.

Art. 116 b. Podatek wojskowy wymierzony będzie po raz ostatni za rok podatkowy 1936.

Istniejące w dniu 1 stycznia 1937 r. zaległości w podatku wojskowym i w 15% dodatku do tego podatku, pobieranym na mocy ustawy z dnia 26 marca 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr 22, poz. 127), łączy się na kontach poszczególnych płatników w jedną ogólną sumę. To samo stosuje się do nowopowstających należności z tytułu podatku wojskowego i dodatku do niego za lata podatkowe do 1936 r. włącznie.”;

6) art. 124 otrzymuje brzmienie następujące:

„Art. 124. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych i innymi interesowanymi ministrami, co do przepisów art. 98 a — 98 h i art. 116 b — Ministrowi Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wojskowych, Skarbu i Opieki Społecznej oraz innymi interesowanymi ministrami, a co do przepisów karnych — Ministrowi Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wewnętrznych i Spraw Wojskowych.”.

Art. 2. Wykonanie dekretu niniejszego porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wojskowych, Skarbu i Opieki Społecznej oraz innymi interesowanymi ministrami.

Art. 3. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1937 r.

Prezydent Rzeczypospolitej:

(—) *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów

i Minister Spraw Wewnętrznych:

(—) *Sławoj Składkowski*

ZAMÓWIENIA I WPLATY NALEŻY KIEROWAĆ POD ADRESEM
MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ, WARSZAWA, UL. DŁUGA 38/40.

NAKLADEM MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ

TŁO CZONO CZCIONKAMI DRUKARNI PAŃSTWOWEJ, MIODOWA 22, Nr 87025.
